

Zpráva z porad vedoucích zařízení školního stravování ve dnech 23. 01 – 27. 01.2012

23. 1. – JI, 24. 1. –TR, 25. 1. – PE, 26. 1. – ZR, 27. 1. - HB

Přítomni: viz prezenční listina

Program:

- 1) Příprava rozpočtu, podklady pro rozpočet 2012
- 2) Informace z celostátní konference školního stravování
- 3) Novinky v předpisech od ledna 2012
- 4) Ostatní

Ad 1)

- Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2012 vychází z materiálu MŠMT čj. 39 240/2011-26, materiál obsahuje principy rozpisu rozpočtu přímých výdajů krajského a obecního školství pro jednotlivé kraje v roce 2012 v úrovni MŠMT – KÚ. Tento postup vychází z ustanovení § 161 odst. 1 a 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a ze schváleného státního rozpočtu kapitoly 333 pro rok 2012,
- Republikové normativy podle § 161 školského zákona stanovuje ministerstvo jako výši výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí na kalendářní rok,
- Do celkového objemu neinvestičních výdajů se vedle výdajů na vzdělávání v příslušných druzích škol (tj. v MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatořích a VOŠ) zahrnují i výdaje na stravování, ubytování a na zdravotní postižení dětí, žáků nebo studentů, výdaje na zájmové vzdělávání, ostatní volnočasové aktivity, výdaje na poradenské služby atd.,
- RN slouží pro rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu na jednotlivé kraje. K rozpisu rozpočtu na jednotlivé školy a školská zařízení slouží krajské normativy (§ 161 odst. 2 školského zákona), jejichž stanovení a použití je v přenesené působnosti krajských úřadů. Členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení apod. stanoví vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů,
- Rozpočet mzdových prostředků na rok 2012 pro krajské a obecní školství v oblasti nepedagogických pracovníků je oproti srovnatelné základně roku 2011 snížen o cca 1,2%, rovněž snížení i ONIV (pro nepedagogické pracovníky zajištěn objem mezd vč. příslušenství na úrovni skutečnosti roku 2011 (včetně zdrojů realizovaných v roce 2011 rozvojovým programem „Hustota a specifika“), snížený o cca 1,2 %), v oblasti ONIV zajištěn objem na úrovni skutečnosti roku 2011, snížený o cca 30,54 %.
- Na stránkách MŠMT uveřejněn „Koncepční záměr reformy systému financování regionálního školství“. K tomuto materiálu byla vedena veřejná a odborná diskuse, bude postupně upravován. Jeho vývoj je možno sledovat na webu MŠMT.

5. prosince 2011 - proběhla veřejná prezentace koncepčního záměru, jíž se zúčastnili zástupci všech hlavních partnerů. **12. ledna 2012** - ukončena veřejná

diskuze, připomínky se na MŠMT vyhodnocují. Ministr Josef Dobeš s náměstkem pro regionální školství Ladislavem Němcem plánují v rámci takzvané "roadshow" během ledna a února navštívit místa, odkud vzešlo nejvíce připomínek a osobně zde diskutovat. **Březen 2012** - zpracování relevantních návrhů a připomínek do koncepčního záměru. **Červen 2012** - zveřejnění finální podoby. **Hlavní cíle koncepce:** - Efektivněji využít peníze, které stát do regionálního školství dává.- Dát školám i jejich zřizovatelům dlouhodobou jistotu v tom, kolik peněz ze státního rozpočtu na mzdy pedagogů, na učebnice a učební pomůcky pro svoji školu dostanou.- Přispět ekonomickými nástroji k tomu, aby v budoucnu bylo zajištěno kvalitní vzdělávání v rozumně zorganizovaných školách podle rámcového vzdělávacího programu. Tyto školy musí svým počtem, dostupností, rozložením, naplněností tříd i oborovou strukturou odpovídat potřebám současného i budoucího populačního vývoje v ČR. **Koho a co koncepce podpoří:** - Školy, které jsou už dnes dobře organizovány z pohledu kvality vzdělání i ekonomické efektivity. - Mateřské a neúplné základní školy v malých obcích (malotřídky).- Inkluzivní vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách. Chceme odstranit stávající nejistotu škol, které tyto žáky vzdělávají a přitom nevědí, jaká míra podpory vzdělávání těchto žáků jim bude státem hrazena.- Málo naplněné školy, které z objektivních důvodů (např. dopravní obslužnost, dočasný „populační propad“, vzdělávání žáků v máločetných oborech vzdělávání atd.) nemohou dosáhnout parametrů nastavených v novém systému financování pro plně organizovanou školu. **Jaké vzniknou úspory:** Žádné. Chceme pouze efektivnější a spravedlivější přerozdělení peněz. **Závěrem:** Chceme, aby v novém systému financování byl žák více subjektem kvalitního vzdělávání, než jen „zdrojem“ získání prostředků státního rozpočtu, jak je tomu mnohdy dnes. Nepedagogičtí pracovníci financování v tzv. systému nákladově normativního. Bude upřesněno, rovněž tak oblast speciálního školství. (použity podklady z webu msmt)

Ad 2) Informace z porady referentů krajských úřadů pro školní stravování na MŠMT ČR dne 12. 01. 2012 a celostátní konference školního stravování

- informace o změnách ve vedení MŠMT ČR, Ing. P. Špirhanzl úvodní slovo na poradě – novinky ke školnímu stravování z MŠMT, práci ke školnímu stravování zpracovává Mgr. Michal Trunda, ředitel odboru 25, představení Mgr. Pavla Šimáčka, právníka, který sleduje právní aspekty školního stravování na MŠMT,
- informace od Mgr. E. Gottwaldové (MZd ČR) ke způsobu a postupu zpracovávaných legislativních změn (vyhláška o školním stravování), informace o databázi nutričních hodnot, technická neprůchodnost změn, prevence proti obezitě, programy na tlumení obezity dětí školního věku,
- další zástupce MZd ČR MUDr. Zdeňka Trestrová, diskuse k dietnímu stravování, vzhled pracovníka terénní hygienické služby, informace o výsledcích šetření místních hygienických stanic, výstupy z kontrolní činnosti,
- informace o pokračování projektu VZP k prevenci obezity – celorepubliková soutěž „Nejlepší školní oběd“, současně běží i podprojekt s názvem YeaNeYes určený pro mládež, jeho součástí webové stránky, a „Jízda kuchařů“ Filipa Sajlera a Ondřeje Slaniny, známých z televizních pořadů o vaření, projekt „Viš co jíš,

- zdravá propagace školního stravování zazněla z úst Mgr. Michala Maláta, prezidenta Asociace školních jídelen ČR, účel, poslání a cíle asociace,
- vystoupení předsedy SPV MUDr. Petra Tláskala, CSc., všeobecná prospěšnost správných stravovacích návyků dětí v návaznosti na školské služby,
- MUDr. Zlatko Malinov, obezitolog a dietetolog FN Motol, nesprávné stravovací návyky, škodlivost svévolných a neřízených diet u dětí, pohled na školní stravování a jeho kladný význam, kritika nápojových automatů obsahující kolové nápoje, přeslazené nápoje a kávu na školách, kritika sortimentu potravin a pochutin ve školních bufetech,
- Ing. František Vrtíška, ředitel Kolejí a menz JČU České Budějovice – porovnání nákladů na společné stravování u veřejných, soukromých škol, stravovací služby nestátních subjektů, perspektivy veřejného stravování
- Bc. Olga Süssová – propagace školního stravování, nezbytnost PR,
- Mgr. Michal Trunda – výklad § 119 novely školského zákona,
- Ing. Alena Fürstová, ČŠI – kontrolní zjištění za uplynulé roky, vyhodnocení spotřebního koše, informace o připravovaném zveřejnění Výroční zprávy o činnosti ČŠI za rok 2011 (sledovat web ČŠI).

Ad 3) Přehled nových předpisů

Vyhláška č. 463/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění vyhlášky č. 107/2008 Sb.

- zvýšení finančních limitů a některá další upřesnění
- [důvodová zpráva](#)
- účinnost dnem 1. 1. 2012
- [částka 159 Sbírky zákonů ČR](#)

Zákon č. 472/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

- možnost bezplatné přípravy i cizinců mimo EU, omezení „ředitelského volna“, školky pro děti zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele (tzv. „firemní školky“) a jejich zvláštní režim naplňování, nová úprava plnění PŠD v „zahraniční škole“, zrušení výstupního hodnocení, nová úprava přijímacího řízení a rozhodování ředitele v něm, změny v pravidlech pro zápisové lístky, další zjednodušení řízení ve věcech rejstříku, funkční období a odvolatelnost ředitelů škol, úprava nároků komisařů, evidence řízení ve věcech uznávání zahraničního vzdělání (nostrifikace), zvýšení správního poplatku za přijetí žádosti o nostrifikaci
- [tisk 340](#)
- [důvodová zpráva](#)
- účinnost dnem 1. 1. 2012
- [částka 161 Sbírky zákonů ČR](#)

Nařízení vlády č. 448/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

- pásmové odměňování i pro pedagogické pracovníky
- nová stupnice platových tarifů (příloha č. 5), zrušena stupnice podle přílohy č. 6
- důvodová zpráva je [přílohou materiálu](#)
- účinnost dnem 1. 1. 2012
- [částka 153 Sbírky zákonů ČR](#)

Zákon č. 352/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- zrušení periodického vyšetřování psychické způsobilosti vychovatelů
- důvodová zpráva je součástí [návrhu](#)
- účinnost dnem 1. 1. 2012
- [částka 123 Sbírky zákonů ČR](#)

Zákon č. 331/2011 Sb., kterým se mění školský zákon

- odklad zavedení třetí povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky na rok 2013/2014
- [tisk 396](#), poslanecký návrh
- důvodová zpráva je součástí návrhu
- účinnost dnem 14. 11. 2011
- [částka 115 Sbírky zákonů ČR](#)

(zpracoval Mgr. Vít Krčál, právník OŠMS)

Vyhláška MŠMT ČR č. 463/2011 ze 23. 12. 2011, kterou se mění vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění vyhlášky č. 107/2008 Sb., účinná od 1. 1. 2012

- Prováděcí předpis školského zákona - § 35 odst. 2, § 121 odst. 1 a § 123 odst. 5, po dohodě s MZd ČR podle § 121 odst. 2 školského zákona,
- doplnění definice oběda; na základě negativních zkušeností v případě služeb některých provozovatelů školního stravování nebyla garantována služba tak, jak dle vyhlášky přísluší, a proto se do vyhlášky doplnilo na co má strážník nárok za finanční limit na oběd a večeři, doplněny pojmy – co se rozumí obědem, večeří, § 4 odstavec 1 zní: pro účely této vyhlášky se rozumí
 - a) hlavními jídly oběd a večeře,
 - b) doplňkovými jídly snídaně, přesnídávka, svačina a druhá večeře,
 - c) obědem polévka nebo předkrm, hlavní chod, nápoj a případně doplněk (salát, dezert, ovoce),
 - d) večeří hlavní chod, nápoj a případně doplněk (salát, dezert, ovoce).
- při významných osobních příležitostech strážníka, kterému je poskytováno stravování v rámci plného přímého zaopatření nebo v rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb, se náklady na nákup potravin v kalendářním roce zvyšují na jednoho strážníka celkově o 300,- Kč,

- v souladu s požadavky zařízení školního stravování se upravují vysvětlivky č. 2 a 3 v příloze č. 1, která upravuje výživové normy školního stravování a) s ohledem na stále se zvyšující dětskou obezitu je žádoucí, aby zařízení školního stravování se snažila omezovat co nejvíce spotřebu tuků a cukrů, které jsou zdrojem největšího množství nadbytečné energie, b) není na místě, aby bylo jídelnám vytykáno překročení spotřeby zeleniny, ovoce a luštěnin (v jídelnách velmi žádoucí komodity),
- spotřeba potravin odpovídá měsíčnímu průměru s přípustnou tolerancí + - 25% s výjimkou tuků a cukru, kde množství volných tuků a volného cukru představuje horní hranici, kterou lze snížit. Poměr spotřeby rostlinných a živočišných tuků činí přibližně 1:1 důrazem na zvyšování podílu tuků rostlinného původu,
- množství zeleniny, ovoce a luštěnin lze zvýšit nad horní hranici tolerance. Při propočtu průměrné spotřeby se hmotnost sterilované a mražené zeleniny násobí koeficientem 1,42. U sušené zeleniny se hmotnost násobí koeficientem 10 (10 dkg = 1 kg),
- příloha 2 stanoví finanční limity na nákup potravin pro čtyři věkové skupiny strávníků a jednotlivá hlavní a doplňková jídla,
- s ohledem na vývoj cen potravin podle údajů ČSÚ a na základě odborného dohadu vývoje cen potravin po prvním lednu 2012 se navrhlo zvýšení dolní i horní hranice limitů finančního vyjádření. Povýšeny jsou o 25% a zaokrouhleny na celé koruny. Výrazné zvýšení je u svačin u věkové skupiny starších dětí 15 let, neboť dosavadní fin. limity jsou nedostatečné a vzhledem k cenám základních potravin nebyla zařízení školního stravování schopna svačiny připravovat,
- jelikož je podle § 5 vyhlášky úplata za školní stravování v zařízeních školního stravování zřízených státem, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí určena vyšší finanční normativu stanoveného v rámci fin. rozpětí na nákup potravin podle cen potravin v místě obvyklých, lze předpokládat zvýšení cen stravného pro děti, žáky a studenty stravující se v těchto zařízeních.
- Na základě zkušeností z praxe se doporučuje, aby výše finančních normativů na potraviny u jednotlivých druhů denních jídel a věkových skupin strávníků byla zachována v určitém odstupu a to tak, aby byla dodržena i potřeba výživových norem, například:

Oběd mezi strávnikem do 6 let a strávnikem 7 – 10 let	2,- Kč
Oběd mezi strávnikem 7 – 10 let a strávnikem 11 – 14 let	3,- Kč
Oběd mezi strávnikem 11 – 14 let a strávnikem 15 a více let	1,- Kč,
- stanovení finančního normativu na potraviny u jednotlivých druhů denních jídel nesmí být nižší než je dané vyhláškou, a to platí i o nejvyšším povoleném rozpětí, které nesmí být překročeno a je rovněž dáno vyhláškou (viz příloha č. 2 vyhl. č. 107/2005 Sb., v platném znění platí u veřejných škol), odvození výše příspěvku na stravné by mělo korespondovat s vyšší spotřebních norem, které jsou propočítávány jednotlivými koeficienty podle věku strávníka (např. hl. pokrm nad 15 let přepočtový koeficient 1,-, 11- 14 let 0,80, 7-10 let 0,70 a děti do 6 let v MŠ koef. 0,50.
- prostředky na „samostatný“ pitný režim mimo běžný finanční normativ na potraviny je uveden u věkové skupiny do 6 let, zahrnutá výše je považována u celodenního stravování, to znamená 5 denních jídel, finanční vyjádření lze úměrně snížit (použit i pro potřebu předškolních zařízení včetně dětí věkové skupiny 7letých (vzdělávajících se v mateřské škole), např. 3,- Kč. : 5 (počet

denních jídel) x 2; 3 (počet nápojů navíc) = položka za pitný režim navíc v denní sestavě,

- pokud je zaveden pitný režim na školách a školských zařízeních mimo režim stanovený vyhláškou, lze ponechat a nelikvidovat zaběhnutý systém. Systém musí být průkazný, funkční, úhrada ve výši skutečných nákladů,
- pokud je v rámci pitného režimu podávána vhodným způsobem pitná voda, nebo pitná voda ochucená např. citrónovou šťávou, lístky máty bez přidaného cukru, sirupů atp., není na závadu.

Novela zákoníku práce od roku 2012

- Nový zákoník práce reaguje na Programové prohlášení vlády ze 4. 8. 2010, které stanovilo úpravy zákoníku práce, které povedou k větší flexibilitě pracovněprávních vztahů a k vyšší motivaci zaměstnavatelů při vytváření nových pracovních míst.
- Pracovněprávní vztahy jsou tak řešeny výlučnou pravomocí ve vztahu k občanskému zákoníku. Doposud se občanský zákoník používal pro pracovněprávní vztahy pouze tehdy, pokud to sám zákoník práce výslovně stanovil (§ 12, 18). Nově se občanský zákoník může použít vždy, pokud nelze vyjít z ustanovení zákoníku práce jako obecného principu soukromoprávních vztahů. V zákoníku práce toto však není výslovně uvedeno, je to pouze v odkazech a může vést k pochybnosti o správnosti použití.
- Základem pracovněprávních vztahů je vymezení závislé práce, za závislou práci by měla být považována práce, která je osobně vykonávaná zaměstnancem ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle jeho pokynů, na jeho náklady a odpovědnost, musí být vykonávaná za mzdu, plat nebo odměnu za práci, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jinak dohodnutém místě.
- Neplatnost právních úkonů – jednání nezpůsobilé osoby, závazek k plnění od počátku nemožnému, rozpor s dobrými mravy nebo v případě rozporu se zákonem nebo obcházení zákona, nedostatek písemné formy pracovní smlouvy, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, v případě kolektivní smlouvy, u jednostranných právních úkonů.
- Zkušební doba a pracovní poměr na dobu určitou – možno sjednat po vzájemné dohodě delší zkušební dobu než tři měsíce, u vedoucích zaměstnanců maximální délka zkušební doby 6 měsíců.
- Opakované uzavírání pracovního poměru na dobu určitou - uvolnění podmínek, stanovení možnosti sjednávání doby trvání pracovního poměru na dobu určitou na 3 roky, avšak současně se počítá s omezením celkového počtu uzavíraných pracovních poměrů na dobu určitou, smluvní strany mohou pracovní poměr na dobu určitou opakovat ve stanoveném období například jen nejvýše dvakrát.
- Dočasné přidělení – obnovení možnosti dočasného přidělení zaměstnance k výkonu práce k jinému zaměstnavateli bez nutnosti získat povolení ke zprostředkování práce formou agenturního zaměstnávání. K dočasnému přidělení je nezbytná dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, další podmínka je bezplatnost a předchozí trvání pracovního poměru alespoň po dobu 6 měsíců.
- Výpověď ze strany zaměstnavatele – nový výpovědní důvod – zvlášť hrubé porušení povinnosti práce neschopného zaměstnance při dodržování

stanoveného léčebného režimu, pokud jde o povinnost zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu a dodržovat dobu a rozsah povolených vycházek.

- Výše odstupného je vázáno na počet odpracovaných let u zaměstnavatele, zákoník stanovuje pouze minimální standard, zvýšení, další úpravy jsou možné ve vnitřních předpisech a kolektivních smlouvách (práce 1 rok - měsíční odstupné, 2 roky práce – dvouměsíční, nad 2 roky – tříměsíční odstupné).
- Dohody o provedení práce ze 150 hodin a 300 hodin .
- Pracovní doba – sjednocená pravidla pro rozvrhování pracovní doby se členskými zeměmi EU. Záměr je poskytnout zaměstnavateli maximální volnost při rozvrhování pracovní doby podle jeho provozních potřeb.
- Nová definice zaměstnance pracujícího v noci (odpracování během noční směny nejméně 3 hodiny v rámci 24 hodin po sobě jdoucích alespoň jednou týdně).
- Dovolená – zásadní změna při určení čerpání dovolené do konce příštího kalendářního roku z důvodu pracovní neschopnosti a z důvodu čerpání mateřské dovolené – zaměstnavatel povinně určí čerpání dovolené po skončení těchto překážek.
- Pokud zaměstnavatel neurčí dobu čerpání dovolené ani do 30. června následujícího roku (po roce, kdy zaměstnanci právo na dovolenou vzniklo), bude mít zaměstnanec právo si určit čerpání dovolené sám.

Novela školského zákona

(některá vybraná ustanovení)

- změny – vlastní hodnocení školy – ruší povinnost škol zpracovávat zprávu o vlastním hodnocení školy,
- výstupní hodnocení žáka – od 1. 1. 2012 nemusí školy vydávat žákovi výstupní hodnocení (nebude součástí přihlášky ke vzdělávání na střední škole),
- změny v přijímacím řízení na střední školy – dvě podávané přihlášky, vyhlášení výsledků přijímacího řízení (zveřejněný seznam přijatých uchazečů), potvrzení zájmu přijatého uchazeče o školu zápisovým lístkem po vyhlášení výsledků (10dnů), upřesňuje se způsob vydávání zápisových lístků pro cizince,
- upřesňuje se způsob podávání přihlášek uchazečů s nařízenou ústavní výchovou, mění a sjednocuje se termín přijímacích zkoušek v prvním kole přijímacího řízení od 22. 4. do 30. 4.,
- přechodná ustanovení k novele § 166 ŠZ – nepřetržitý výkon činností ředitele, k jakému datu končí výkon práce na vedoucím pracovním místě ředitelů veřejných škol,
- rozsah bezúplatného vzdělávání v mateřské škole § 123 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (období 12 měsíců bezúplatného vzdělávání počíná dnem 1. 1. 2012),
- děti se zdravotním postižením, §16 odst. 2 ŠZ) vždy bezúplatně,
- doplněn § 119 o větu: „Zařízení školního stravování mohou poskytovat školní stravování také v době školních prázdnin“. Výklady k tomuto ustanovení se různí. Poslední ústní sdělení padlo na Celostátní konferenci školních jídelen dne 12. 1. 2012 od Mgr. Michala Trundy, ředitele odboru 25 na MŠMT ČR.

Zákonodárce zpřesnil činnost zařízení školního stravování. Pokud platí věta první, je úplata za stravovací služby v době prázdnin v plné výši, musí být zachováno, že školním stravováním se rozumí poskytování hmotné péče žákům v době jejich pobytu ve škole, školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b) a c) a ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.

- Nová organizace předškolního vzdělávání, zřizovatel může určit mateřskou školu nebo její odloučené pracoviště ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele,
- pokud se dítě vzdělává v mateřské škole pravidelně kratší dobu, může být ve zbývajících dobách vzděláváno další dítě, upřesnění bude řešeno v připravované novele vyhlášky o předškolním vzdělávání.

ad 4) **Inovace Výživových doporučení pro obyvatelstvo ČR**

- Ve většině průmyslově vyspělých zemí jsou již po desetiletí vydávána výživová doporučení pro obyvatelstvo, která jsou průběžně inovována. Znění Výživových doporučení pro obyvatelstvo ČR bylo schváleno presidiem a správní radou Společnosti pro výživu (SPV) v listopadu 2004. Od té doby došlo k posunu v názorech na příjem některých živin a potravin, a proto se presidium SPV rozhodlo Výživová doporučení inovovat. **Oproti předchozím jsou tato doporučení uvedena i ve vztahu k dětskému věku**, k výživě těhotných a kojících žen a k výživě starších lidí.
- Budou uvedena doporučení pro příjem jednotlivých živin a látek ochranných. Budou diskutována doporučení ke spotřebě vybraných druhů potravin a alkoholických nápojů, doporučení pro správný pitný režim, optimální kuchyňskou přípravu pokrmů a pro výrobce potravin. Budou uvedena základní pravidla stravovacího režimu a pro tvorbu jídelníčku.
(k tomuto tématu přednáší prof. Ing. Jana Dostálová, CSc., Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
(čerpáno z portálu Společnosti pro výživu)

- **Odpověď na dotaz k novele veterinárního zákona č. 308/2011 Sb.**, která umožňuje dodávat ulovenou zvěř v kůži nebo v peří, mimo jiné, do maloobchodního zařízení, které bylo krajskou veterinární správou registrováno jako zařízení určené pro zacházení se zvěřinou a které je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo krajů sousedních. V takovém zařízení je pak možné zvěř stahovat, bourat a připravovat z ní například pokrmy. Znamená to, že pokud bude mít škola nebo školské zařízení platnou registraci u místně příslušné veterinární správy, smí být ulovená volně žijící zvěř v kůži nebo peří dodávána také do tohoto zařízení. Zvěř musí být prohlédnuta proškolenou osobou a zvěř vnímavá na trichinelózu (zejména prase divoké) musí být vyšetřena s negativním výsledkem. Podrobné podmínky budou stanoveny novelou vyhlášky č. 289/2007 a č. 128/2009 Sb., které se v současné době připravují. (č.j. SVS/5759/2011, ze dne 16. 11. 2011, MVDr. Horňáčková Jana, odbor veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví a ekologie)
(Trichinelóza ([anglicky](#): trichinellosis) je [parazitární](#) onemocnění zvířat a člověka způsobené hlísticí rodu *Trichinella* charakterizované tvorbou [kapsul](#) v kosterní svalovině.)

- **Upoutávka na článek v časopisu Výživa a potraviny č. 1/2012 MUDr. Zuzany Urbanové „Vliv soli na obezitu a zvýšení krevního tlaku u dětí“.** Závěr: „Je nutná výchova rodičů, aby se naučili sledovat množství soli v potravinách, aby připravovali jídla z potravin s nižším obsahem soli, zakazovali dětem slané pochutiny a nedávali na stůl slánky. Měli bychom s prevencí návyku solení tak jako s prevencí ostatních rizikových faktorů aterosklerózy začít již u malých dětí jak ve školách, tak u praktických lékařů pro děti a dorost.“
- **Informace o Systému rychlého varování a krmiva RASFF** (Rapid alert system for food and feed) – v souvislosti s jednotným trhem EU, s volným pohybem zboží a tudíž s nutností společně chránit evropský trh před nebezpečnými potravinami byl vybudován systém rychlého varování pro potraviny a krmiva, slouží k ochraně spotřebitele. Síť spojuje členské země EU s Evropskou komisí a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin a sestává z 30 zemí (27 členských států + 3 státy Evropského sdružení volného obchodu). Členy sítě RASFF v ČR jsou Ministerstvo zemědělství, zdravotnictví, spravedlnosti, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, SZPI, SVS, Orgány ochrany veřejného zdraví, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Celní orgány, Orgány veterinárního dozoru, Ústav zemědělské ekonomiky a informací.
- **Do České republiky byl dodán výrobek, který může být podle vzhledu zaměněn za nápoj, přestože se jedná o koncentrovanou 70% kyselinu octovou.** O nebezpečném produktu původem z Litvy informovalo Německo prostřednictvím Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF). Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) okamžitě zahájila šetření a inspektoři nyní ověřují, jestli se výrobek dostal do tržní sítě a ke spotřebitelům. Jde o 70% kyselinu octovou v balení o objemu 330 ml, výrobcem je firma ACTAS, AB, Naujoji g. 26, LT-17247 Jašiunai, Šačininku r., Litva, čarový kód výrobku 4 770211 224194, datum minimální trvanlivosti (DMT) 12/10/2012. Originální obal je označen slovy „MAISTINĖ ACTO 70% RŪGŠTIS“. Produkt byl podle informací z RASFF dodán na území ČR v počtu několika desítek kusů do lokálních prodejen smíšeného zboží. SZPI důrazně varuje před použitím tohoto produktu k přímé spotřebě.
- Kontroloři Státní veterinární správy zajistili v olomouckém Kauflandu **zásilku polských vajec nejasného původu.** Jejich výrobce totiž používá tzv. obohacené, ale i neobohacené klece, které jsou od začátku roku v Evropské unii zakázané. Inspektoři nařídili vejce vrátit do Polska. Ministr zemědělství Petr Bendl vydal už koncem loňského roku českým kontrolním orgánům pokyn, aby se vejce z neobohacených klecí na náš trh nedostala.
- V České republice byla poprvé zachycena vejce z chovu, který používá i neobohacené klece. Inspektoři Státní veterinární správy zjistili při kontrole v olomouckém obchodě, že vejce dodané polským výrobcem Ovotek Sp.z.o.o. nepocházejí výhradně od slepic chovaných v obohacených, komfortnějších, klecích. Polská firma dodala na český trh 200 000 kusů vajec, která už jsou rozvezená do 46 prodejen. Čeští kontroloři zajistili, aby se vejce s nejasně deklarovaným původem nedostala na český trh a nařídili je okamžitě vrátit do Polska.
- Evropská unie nařídila v roce 1999 producentům vajec, aby si nejpozději do konce roku 2011 pořídili pro své chovy klece, které slepicím poskytují lepší

životní podmínky. V dodržování směrnice ale nebyly všechny členské země důsledné, a někde producenti vajec potřebné investice neprovedli. Tím získávají jednoznačnou konkurenční výhodu proti těm, kteří klece vyměnili a náklady musí promítnout do ceny vajec. České Ministerstvo zemědělství na problém upozornilo už v listopadu 2011. Všichni čeští drůbežáři už novou technologii používají.

- Informace o zachycené zásilce: vejce „A“, původ Polsko, výrobce Ovotek Sp.z.o.o., Bobrzany 1B, Malomice, se značením čísla producenta na vejci 3 PL 30221304, šarže: Best Farm čerstvá vejce 30 ks, hmotnostní skupina M, minimální trvanlivost 5.2.2012 Best Farm čerstvá vejce 10 ks, hmotnostní skupina M, spotřeba také 5.2.2012.
- **MAKRO Cash & Carry ČR se rozhodlo předběžně stáhnout z prodeje výrobek sušená šunka značky TAPAS na území České republiky poté, co byl v několika testovaných vzorcích distribuovaných v zahraničí zjištěn vyšší než přirozený obsah listerií.** Aby se předešlo možnému negativnímu vlivu na zdraví spotřebitelů, rozhodla se společnost učinit toto preventivní opatření. Stahování bylo zahájeno na základě rutinních mikrobiologických testů produktů značky Tapas realizovaných zahraniční centrálou společnosti.
- Stažení se týká tohoto produktu: Tapas Serrano sušená šunka krájená, 80 gramů, MAKRO Cash & Carry ČR. Listerie jsou totiž patologickým organismem, který může nejčastěji způsobit horečku, bolesti svalů a průjem a pro lidi s oslabeným imunitním systémem může infekce listerií znamenat závažné ohrožení.
- **V Číně byla zjištěna zakázaná látka clenbuterol**, již bylo medializováno dříve (sportovci na olympiádě). Nicméně na tuto problematiku loni v září na jednání Evropské komise upozornilo Německo – že se ve vepřovém masu v Číně častěji zjišťují rezidua clenbuterolu (beta-blokátor). Případy se týkaly zjištění clenbuterolu u sportovců a turistů po konzumaci vepřového masa v Číně. Je třeba poznamenat, že podle rozhodnutí Komise 2004/432/EC není do EU dovoz vepřového z Číny povolen. I když v Číně platí stejně jako v EU zákaz použití beta-blokátorů, nicméně ilegálně se zřejmě při výkrmu používá. V ČR by, ani v jiných členských státech problém pro sportovce s clenbuterolem, pokud jde o požívání vepřového masa, neměl hrozit. Státní veterinární správa testuje obsah clenbuterolu na základě monitoringu u všech potravinových zvířat živých i poražených i v jejich produktech a přítomnost této látky jsme neprokázali. Obdobný systém sledování existuje i v ostatních členských státech. A pokud jde o vepřové maso z nečlenských zemí, tak pro dovozy platí stejné podmínky a parametry jako pro evropskou produkci. Takové závody musí splnit podmínky jako v EU, mezi ně patří i zákaz používání nepovolených látek, a takové závody musejí mít schválení pro export do EU. **Na našem trhu je možné se setkat jen s evropským vepřovým masem.** Z tohoto pohledu je možná kuriózní, že pro export do ČR je schváleno několik závodů z Chile (jinak z Jižní Ameriky nic). Avšak ze systému TRACES, který monitoruje zásilky do ČR, lze vyčíst, že za poslední měsíce do ČR žádná zásilka vepřového z Jižní Ameriky nepřišla. Clenbuterol se používá v léčivech pro lidi, kteří trpí astmatem, pro potravinová zvířata se nepoužívá.
- **Německý úřad BfR navrhuje uvádět na masných výrobcích s transglutaminázou preventivní varování pro celiaky.**
- Potravinu obsahující **enzym transglutaminázu (TG) používanou jako spojovací prostředek (lepidlo) při vytváření velkých kusů z malých**

kousků masa (např. při výrobě šunky) by podle aktualizovaného stanoviska německého Spolkového úřadu pro posuzování rizik (BfR; Nr. 052/2011 z 30. 11. 2011) měly být označeny varováním kvůli možnému riziku pro celiaky.

- Vedou se diskuse, zda TG používaná při výrobě masných výrobků může vyvolávat potíže osobám trpícím celiakií. Výzkumy ukázaly, že samotný enzym, ani v aktivní formě, neznamená riziko. Avšak v kombinaci s bílkovinami se mohou vytvářet látky strukturálně podobné lepku, který vyvolává imunologickou reakci u celiaků. Sice zatím není známo, zda takové látky mohou celiakům způsobovat potíže, ale vzhledem k nedostatku klinických studií k této problematice je třeba toto považovat za možné. A proto by bylo vhodné uvádět preventivně na takových potravinách příslušné varování, aby se osoby trpící celiakií mohli takovým výrobkům vyhnout.

(použity podklady z portálu bezpečnost potravin)

Ostatní:

Kuchař ve škole opařil kolegyni polévkou, žena skončila v nemocnici

Těžkým zraněním jednapadesátileté kuchařky skončila příprava oběda v jedné ze základních škol v Opavě. Kuchaři se při přelévání polévky převrhla nádoba a vařící polévka se vylila na nohy ženy, která stála vedle něj.

Rychlá zdravotní služba dostala oznámení o zranění kuchařky ve středu v osm hodin ráno. „Jednašedesátiletý kuchař přeléval horkou polévku, přičemž mu kbelík s polévkou sklouzl na hranu várnice. Následně došlo k vylití polévky přímo na nohy vedle stojící kuchařky. Zraněná žena byla poté sanitním vozidlem převezena k ošetření do opavské nemocnice, kde byla na jednom z oddělení hospitalizována,“ uvedl mluvčí opavské policie René Černohorský.

Předběžná doba léčení je stanovena na tři týdny. „Dechové zkoušky obou zaměstnanců byly negativní. Věc dále šetří policisté obvodního oddělení, kteří budou zjišťovat, zda nedošlo k porušení zákonem stanovených předpisů bezpečnosti práce,“ dodal mluvčí policie.

Upozornění ve vztahu k bezpečnosti práce na pracovišti a používání vhodných nádob na přepravování horkých nápojů a pokrmů (nádoby z nerez, smaltu, tvrzené hmoty atp.).

Josef Duben, tisk. mluvčí SVS: Zdá se, že přestože absolutní většina lidí chápe, že **domácí zabíjačka se jmenuje domácí, protože probíhá doma, „na dvoře“ a dobroty z ní pocházející jsou určeny pro požití v domácnosti**, vždy se najde „někdo“, kdo začne volat, proč že se nesmí pořádat „tradiční“ obecní zabíjačky. Žádná taková tradice ve skutečnosti není, byť by byla dokládána obrázky od Josefa Lady, neboť na nich se poražení a kuchání odehrává na dvoře, pod přístřeškem a

přihlíží rodina. Zastávat se domnělých tradic je vždy vděčné téma, ale v případě obecních zabíjaček má jejich obhajoba dvě strany. Na jednu stranu veřejnost žádá, a správně, všechny potraviny před uvedením do oběhu pečlivě prohlédnout a prověřit, a na druhou stranu by byla ochotna sníst cokoli, co se nabídne kdekoli, kýmkoli a bez veterinární prohlídky? Takže k tomuto tématu lze zase zopakovat (jak jsme naposledy psali před dvěma lety), že veřejné zabíjení prasete a jeho vykolování a porcování není žádná atrakce pro veřejnost a pokud někdo chce nějakou atrakci obecní či spolkovou uspořádat, je možné poradit, a mnohde tak již činí – uspořádat vepřové hody. Prase se nechá porazit ve schváleném zařízení (jatkách), je veterinárně prohlédnuto a rozbouráno a lidem je možno v rámci „veřejného stravování“ nabídnout zabíjačkové pochoutky. Kritikovi, který by tvrdil, že to, že veterinární předpisy pojem obecní zabíjačka neznají, nebrání nic takového uspořádat, lze odpovědět, dobrá, ale říkají, že do oběhu lze uvést jen výrobky vyrobené ve schváleném zařízení, a které byly shledány zdravotně nezávadnými státním veterinárním dozorem. Tudíž lze uspořádat různé atrakce, ale s minimem problémů a vždy s ohledem na možné ohrožení zdraví lidí a samozřejmě i s ohledem na porážené zvíře. Jeho veřejné usmrcování a porcování, domníváme se, nikdo snad nemůže považovat za lákavou podívanou.

Nařízení 16/2012/EU doplňuje požadavky stanovené nařízením 853/2004/ES.

Zásilky zmrazeného masa (včetně zvěře) a ryb dodávané do zpracovatelských podniků budou muset být od 1. července 2012 podle nařízení 16/2012/EU označeny datem porážky/ulovení/výlovu a případného dělení masa a datem zmrazení (jedním nebo oběma, pokud se data liší), aby podniky měly podklad pro rozhodnutí o nezávadnosti produktu.

Důvodem vydání tohoto nařízení je, že tato sféra není pokryta nařízením o označování potravin – to je určeno jen pro konečné produkty. Zkušenosti z používání nařízení 853/2004/ES o hygieně živočišných produktů ukázaly, že jsou zapotřebí podrobnější pravidla.

Pokud jsou v dodávce šarže surovin s různými daty výroby a zmrazení, uvádí se starší datum.

Forma uvádění těchto údajů není předepsaná, ale údaje musí být pro příjemce dosažitelné.

Šumavský tavený sýr 300g - oznámení o zdravotně závadné potravine

Platnost: 19. 01. 2012 - 18. 02. 2012

Vzhledem k tomu, že níže uvedené výrobky, které jste mohli zakoupit v některé z provozoven společnosti Tesco Stores ČR a.s., nespĺnily požadavky na zdravotní nezávadnost potravin, je možné výrobky vrátit na oddělení informací.

Na základě řádně uplatněné reklamace Vám bude ihned vrácena kupní cena výrobku.

Název: Šumavský uzený tavený sýr 300g šarže: DMT 23.5.2012 EAN: 8594000680550

Dodavatel: Lactalis CZ s.r.o.

Název: Šumavský tavený sýr s uzeným sýrem 300g Šarže: DMT 5.6.2012 EAN: 8594000682929

Dodavatel: Lactalis CZ s.r.o.

Název: Šumavský uzený tavený sýr se šunkou 300g Šarže: DMT 6.6.2012 EAN: 8594000682370

Dodavatel: Lactalis CZ s.r.o.

Výše uvedené potraviny, které do obchodů Tesco dodává firma Lactalis CZ s.r.o., nesplnily požadavky na zdravotní nezávadnost potravin: výrobky byly kontaminovány cizorodými nebo jinými látkami (nasycené a nenasycené alifatické uhlovodíky). Z tohoto důvodu společnost Tesco na základě informace od SZPI okamžitě přestala výše uvedené výrobky uvádět do oběhu.
(portál bezpečnosti potravin)

2012-01-30

Zapsala:

Olga Johanidesová

oddělení organizace školství

odbor školství, mládeže a sportu

tel.: +420 564 602 955

fax.: +420 564 602 429

e-mail: johanidesova.o@kr-vysocina.cz



Krajský úřad Kraje Vysočina

Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika

IČ: 70890749, **bank. spoj.** Volksbank CZ, a.s., **č.ú.:** 4050005000/6800

web: www.kr-vysocina.cz **facebook:** [facebook](#)

Slouží jako pracovní pomůcka pro zařízení školního stravování v Kraji Vysočina.